

Poznań, dnia 23 września 2020 r.

WB-440-2019/2020

Pan
Wojciech Murdzek
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Ministrze,

działając w imieniu Konferencji Dziekanów Wydziałów Przyrodniczych Uniwersytetów Polskich (KDWP), zwracam się z prośbą o podjęcie działań prowadzących do modyfikacji części zapisów rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie ewaluacji jakości działalności naukowej (Dz. U. poz. 392, zmienione 31 lipca 2020 r. – Dz. U. poz. 1352), w związku z ich sprzecznością z duchem wolności naukowej oraz równości pracowników uczelni oraz instytutów naukowych względem czasu pracy w zadeklarowanej dyscyplinie. W szczególności KDWP wnosi o:

1. Modyfikację niezwykle niebezpiecznych zapisów zawartych w §35 nowelizacji rozporządzenia, dotyczących sposobu ustalania punktacji za publikacje naukowe uwzględniane w ewaluacji, która będzie przeprowadzona w roku 2022. Według zapisu punktacja za lata 2019-2021 będzie ustalana zgodnie z ostatnim wykazem czasopism i ostatnim wykazem wydawnictw, sporządzonymi i udostępnionymi przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w roku kalendarzowym, w którym dana publikacja naukowa została opublikowana w ostatecznej formie, właściwej dla danego czasopisma albo wydawnictwa. Jeżeli w roku opublikowania publikacji naukowej nie był sporządzany i udostępniany właściwy wykaz – zgodnie z ostatnim wykazem sporządzonym i udostępnionym w latach poprzednich. Przyjęcie takiego rozwiązania całkowicie uniemożliwia opracowanie strategii rozwoju poszczególnych dyscyplin w jednostkach naukowych odnośnie kryterium I, którego waga podczas ewaluacji jest najwyższa. Proponowany przepis skutkuje możliwością nie tylko podwyższenia, ale również obniżenia punktacji przyznanej wydawnictwu lub czasopismu nawet o 2 poziomy, np. ze 140 do 70 pkt. Argumentacja Ustawodawcy: „modyfikacja przepisów będzie korzystna dla ewaluowanych podmiotów, gdyż zmiany wykazów dotyczą przede wszystkim ich uzupełnienia lub podwyższenia punktacji”, nie jest gwarancją podwyższania punktacji, gdyż nie ma odzwierciedlenia w zapisach §35 rozporządzenia. **Proponujemy przyjęcie rozwiązania, według którego w przypadku publikacji kilku wykazów czasopism lub wydawnictw w ewaluacji przeprowadzanej w 2022 r. przyjęta zostałaby najkorzystniejsza liczba punktów za osiągnięcia naukowe, o których mowa w §8, przyznana wydawnictwu/publikacji w okresie 2017-2021.**

Collegium Biologicum
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań
tel. +48 61 829 55 53, +48 61 829 55 52
biologia@amu.edu.pl

www.biologia.amu.edu.pl

2. Wyrażamy sprzeciw wobec zmian proponowanych w §36 rozporządzenia, według których suma udziałów jednostkowych za uwzględniane w ocenie ewaluowanego podmiotu w danej dyscyplinie naukowej artykuły naukowe opublikowane w latach 2019-2021 oraz monografie naukowe, rozdziały w monografiach naukowych i redakcje naukowe monografii naukowych – mogła wynosić maksymalnie 220% liczby N. **Przepis ten jest zaprzeczeniem jakiegokolwiek formy wolności naukowej oraz procesu tworzenia.**

Chcemy zwrócić uwagę, iż publikowanie wyników nie jest procesem regularnej produkcji a procesem twórczym, którego nie da się zamknąć w sztywne ramy czasowe. Chcemy podkreślić, iż wspomniany proces twórczy, np. będący wynikiem realizacji grantu trwającego średnio 3 lata (standardowy czas trwania grantów OPUS, SONATA, Maestro), może prowadzić do opublikowania w jednym roku przez jednego naukowca kilku znakomitych prac. Dodatkowo, w takich dyscyplinach jak nauki biologiczne czy rolnicze badania terenowe są uzależnione od zebrania danych z kilku sezonów i dopiero potem można przygotować publikację. Nie jest dla nas zrozumiałe, dlaczego pracownik nie może wypełnić 4 slotów bardzo dobrymi i prestiżowymi publikacjami powstałymi w okresie 2017-2018 skoro jego cykl badawczy na to pozwala? Dlaczego inny pracownik nie może tego samego zrobić w okresie 2019-2021? Dlatego raz jeszcze chcemy podkreślić, że w naszej opinii zapisy §36 rozporządzenia są całkowicie sprzeczne z duchem wolności naukowej i wynikają z niezajomości procesu tworzenia w określonych dyscyplinach. Zapisy tego paragrafu są też sprzeczne z zasadą równych szans naukowca jako twórcy. **Dlatego proponujemy usunięcie §36 z rozporządzenia.**

3. Rozdzielenie ewaluacji uczelni od pozostałych jednostek, w szczególności instytutów naukowych lub zmodyfikowanie obecnego algorytmu o współczynnik kompensujący rzeczywisty udział czasu pracy pracowników naukowo-dydaktycznych w strukturze liczby N.

Skupienie procesu ewaluacji na dyscyplinach i powiązanie kategorii naukowej z kluczowymi uprawnieniami, m.in. z nadawaniem stopni naukowych, prowadzeniem kierunków studiów czy też możliwością uczestniczenia w programie Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza, są kwestiami kluczowymi dla funkcjonowania uczelni, lecz w znacznie mniejszym stopniu dla pozostałych jednostek naukowych. Wspólna ewaluacja, a więc porównanie jednostek o drastycznie różnych możliwościach przeznaczenia czasu pracy na badania naukowe, jest nie tylko rażąco niesprawiedliwa, ale również niesie za sobą nieporównywalne konsekwencje. Należy podkreślić, że pracownicy badawczo-dydaktyczni zatrudnieni na uczelniach dzielą czas między pracę naukową i kształcenie studentów, pracownicy jednostek PAN poświęcają swój czas prawie wyłącznie na prowadzenie badań. Istniejące różnice w działalności statutowej między tymi grupami jednostek są istotne i niezaprzeczalne, w praktyce wręcz uniemożliwiające sprawiedliwe porównanie i ocenę ich aktywności. Jesteśmy głęboko przekonani, że wspólna ewaluacja tak różnych jednostek doprowadzi do: 1) drastycznego zafałszowania obrazu jakości badań naukowych w obrębie poszczególnych typów jednostek, sztucznie zawyżając jego ocenę w jednej grupie i obniżając w pozostałych; 2) uniemożliwienia prawidłowej realizacji programu Inicjatywa Doskonałości-Uczelnia Badawcza. Biorąc pod uwagę, że poszczególne typy jednostek naukowych są finansowane wydzielonymi strumieniami finansowania jesteśmy zdania, że również ewaluacja powinna odbywać się w zgodzie z tym podziałem.

Należy podkreślić, że zgodnie z duchem Ustawy 2.0 kluczowym elementem ewaluacji jest ocena efektywności naukowej w oparciu o tzw. udział czasu pracy w dyscyplinie, czemu rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 31 lipca 2020 r. w obecnej formie zupełnie temu zaprzecza. Przykładowo pracownik instytutu naukowego może poświęcić 100% czasu pracy w dyscyplinie, podczas

gdy na uczelni pracownik na stanowisku badawczo-dydaktycznym nie ma na to żadnej szansy, gdyż zobowiązany jest, z racji stanowiska, także do prowadzenia działalności dydaktycznej.

Dlatego w przypadku pozostawienia we wspólnej grupie oceny jednostek uczelni i instytutów proponujemy zmodyfikowanie obecnego algorytmu o współczynnik kompensujący rzeczywisty udział czasu pracy pracowników naukowo-dydaktycznych w strukturze liczby N. Biorąc pod uwagę, że pracownicy badawczo-dydaktyczni co najmniej połowę swojego czasu pracy przeznaczają na zadania związane z dydaktyką, proponujemy modyfikację algorytmu przedstawionego w Załączniku 2 (załącznik do aktualnie obowiązującego rozporządzenia, pkt 3).

Obecnie algorytm wygląda następująco:

$$V(X,R)=W1 \times P1(X,R) + W2 \times P2(X, R) + W3 \times P3(X,R)$$

Proponujemy jego modyfikację zwiększającą punktację jednostek w zależności od liczby pracowników badawczo-dydaktycznych. Zmiana taka umożliwiłaby kompensację ograniczenia czasu pracy naukowej związanego z zaangażowaniem pracowników badawczo-dydaktycznych w kształcenie studentów.

$$V(X,R)=[W1 \times P1(X,R) + W2 \times P2(X, R) + W3 \times P3(X,R)] \times [1 + ((N \text{ badawczo-dydaktyczni} \times 0,5)/N)]$$

Zaproponowany współczynnik uwzględnia w strukturze N liczbę pracowników badawczo-dydaktycznych:

$$[1 + ((N \text{ badawczo-dydaktyczni} \times 0,5)/N)]$$

Przykładowo:

Jeżeli w danej dyscyplinie liczba N wynosi 200 a w tym 150 osób jest zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych wówczas współczynnik wynosi 1,375, czyli:

$$V(X,R)=[W1 \times P1(X,R) + W2 \times P2(X, R) + W3 \times P3(X,R)] \times 1,375$$

Jeżeli w danej dyscyplinie liczba N wynosi 200, w tym żadna z osób nie jest zatrudniona na stanowisku badawczo-dydaktycznym, wówczas współczynnik wynosi 1,0, czyli:

$$V(X,R)=[W1 \times P1(X,R) + W2 \times P2(X, R) + W3 \times P3(X,R)] \times 1,0$$

Jeżeli w danej dyscyplinie liczba N wynosi 200 i wszystkie osoby to pracownicy badawczo-dydaktyczni wówczas współczynnik wynosi 1,5, czyli:

$$V(X,R)=[W1 \times P1(X,R) + W2 \times P2(X, R) + W3 \times P3(X,R)] \times 1,5$$

Z wyrazami szacunku,

Prof. dr hab. Przemysław Wojtaszek
Przewodniczący Konferencji
Prorektor ds. projektów badawczych i doktorantów